

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

GEILLUSTREERD DOOR F. FUNCKEN

IEDEREEN IS GELIJK VOOR DE WET

WANNEER men een of ander voorrecht bezit, behoudt men dit graag, dat is menselijk. De patriciërs hielden zich doof, als de plebejers een of ander recht opeisten. Nu en dan moesten ze echter een paar kruimels van de taart laten vallen. De plebejers hielden echter moedig vol en profiteerden van iedere gelegenheid, vooral dan wanneer er tegen een gemeenschappelijke vijand te strijden viel, om meer rechten te krijgen. De uitputtingsoorlog tussen patriciërs en plebejers duurde meer dan een eeuw...

1. DE TWAALF TAFELN DER WET

LANGZAMERHAND werden de plebejers in de volksvergaderingen zó sterk, dat de macht van de patriciërs gebroken werd: deze laatsten geraakten in de minderheid. Het is toen dat de afgevaardigden van de plebejers een belangrijke beslissing namen, nl. het opstellen van een wettekst. Tien juristen werkten er aan en de wetteksten werden gegrift op twaalf bronzen tafelen, die op het forum werden tentoongesteld. Dat was een grote stap op de weg naar de gelijkheid...

2. PLEBEJERS MOCHTEN PATRICIERS HUWEN

DE plebejers wensten ook consul te worden, net als de patriciërs. In afwachting dat het zo ver zou wezen, eisten zij gelijkheid op familiaal en religieus plan. De plebejers konden tot dan niet met de patriciërs huwen, maar in 445 stelde Canuleius een wet voor waarbij een plebejer mocht huwen met een dochter van een patriciër, en een dochter van een plebejer met de zoon van een patriciër...

3. DE GANZEN VAN HET KAPITOOL

IN 390 marsjeerden de Galliërs naar Rome. De Romeinen trokken zich te Caere in Etrurië terug, terwijl een zwak garnizoen zijn heil zocht in de vesting van het kapitoel. De Galliërs belegerden deze vesting en op een nacht, waagden zij de bestorming. Maar, de heilige ganzen begonnen plotseling zo luid te kwaken dat de Romeinen ontwaakten en de belegeraars konden achteruit werpen...

MAAR de Galliërs dachten er niet aan het af te stappen en er werd onderhandeld. De Romeinen waren bereid hen duizend pond goud te betalen. Toen zij nu de goudstaven op de bepaalde plaats brachten, merkten zij dat de Galliërs met valse gewichten wogen. De Romeinen protesteerden hevig, maar de leider van de Galliërs gooide zijn zwaard in de weegschaal en riep «Vae victis!» — wee de overwonnenen. De diktator Camillus kon ten slotte de Galliërs terugslaan. Rome was echter een puinhoop geworden...

5. DE VOLLEDIGE GELIJKHEID

DE plebejers staken de kop weer op en eisten volledige gelijkheid van rechten. De patriciërs verdedigden hun recht hardnekkig. In 367 deden de volkstribunen Licinius Stolo en Sextius Lateranus de zogenaamde Licinische wetten stemmen, waarbij de grond op de vijand veroverd verdeeld werd en het verboden was meer dan 123 ha te bezitten. De mogelijkheid zich vrij te maken van slavernij en de bepaling dat één van de twee consuls voortaan een plebejer moest zijn.